

Pohostinnosť robí naše cirkvi podobnými Bohu a zároveň ľudskými

Pastorálno-teologické postrehy

Paul M. Zulehner

Veľmi aktuálny problém

Pohostinnosť je veľmi aktuálna téma. 65 miliónov ľudí vo svete je na úteku. Mnohí z nich sú vojnoví utečenci zo Sýrie, Afganistanu, ale aj z Afriky. Niektorí ostávajú vo vlastnej krajine ako vysídlení. Ďalší sa vyhýbajú vojnovým krajinám v utečeneckých táborech na okolí: v Jordánsku, Saudskej Arábii, Turecku, Libanone. V r. 2015 sa po prvýkrát tlačili z Blízkeho východu vo veľkom počte cez Balkán do Európy. K nim sa pridalo veľa „utečencov nádeje“. To sú ľudia, ktorí sú chudobní, nemôžu nájsť prácu, musia žiť veľké rodiny. A keď tušia, že tento stav sa ani v najbližších rokoch nezmení, stratia nádej. Tak vojnoví utečenci hľadajú bezpečie, pokoj, prežitie a ochranu. Utečenci nádeje hľadajú nádej, aby sa dostali z bezvýchodiskovej beznádeje. Dosť veľa ich prekračuje Stredozemné more za život ohrozujúcich okolností. Pre mnohých je cieľom, na ktorý sa upierajú s nádejou, Lampedusa. Medzitým sa Stredozemné more stalo veľkým európskym hrobom. Odborníkom je to jasné: pred našimi očami sa končí obdobie, keď Európa mohla byť oddelenou oázou bohatstva uprostred globálnej púšte biedy. Je pohostinnosť odpoveďou Európy pre mnohých tých, čo hľadajú ochranu, prežitie a nádej?

Politické ekvivalenty

Koncept pohostinnosti (ako osobného postoja) má dnes aj politické ekvivalenty. Na osobnom postoji pohostinnosti je založená a z neho vychádza kultúra pohostinnosti. Jej meno je azylové právo pre prenasledovaných voj-

nových utečencov. Toto národné a celoeurópske právo garantuje prijatie tým, ktorí sú doma prenasledovaní a boja sa o svoj život. Podľa Ženevskej dohody z 28. júla 1951 je uznaná za utečenca každá osoba, „ktorá má oprávnené obavy pred prenasledovaním z rasových, náboženských a národnostných dôvodov alebo z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo zastávania určitých politických názorov, nemôže prijať alebo v dôsledku uvedených obáv odmieta ochranu svojho štátu; alebo osobe bez štátneho občianstva, ktorá sa nachádza mimo štátu svojho doterajšieho pobytu v dôsledku týchto udalostí a ktorá sa tam vzhľadom na uvedené obavy nemôže alebo nechce vrátiť“. (Dohovor o právnom postavení utečencov, kap. I, čl. 1)

Ďalším ekvivalentom pohostinnosti je integrácia. To je proces, v ktorom osoby, ktorým bol priznaný azyl, môžu viesť životný štýl spoločnosti, ktorá ich prijala. V tomto, vôbec nie jednoducho, procese ide o to, naučiť sa jazyk hostiteľskej krajiny, dostať ubytovanie, získať prístup na trh práce. Prijímajúce krajiny očakávajú tiež kultúrnu integráciu, prijatie istých hodnôt, ako je náboženská sloboda, nenásilie, rovnosť pohlaví. Takáto integrácia nie je asimiláciou. Prichádzajúci si zachovávajú svoje kultúrne bohatstvo a prinášajú ho aj na obohatenie kultúry prijímajúcej krajiny. Preto sú azyľanti zo Sýrie silní práve v tej pohostinnosti, ktorú sami hľadajú. Prejavujú veľkú solidaritu minimálne v rámci širokej rodiny. Je medzi nimi rozšírená aj pevná viera. Takéto diferencovanie integrácie sa nedá spájať s vytváraním geta pre prichádzajúcich. Niekedy si getá zvolia aj sami, aby si zachovali nielen čistotu vlastnej kultúry, ale aj platné právne predpisy (napríklad šaria). Nerozumná integračná politika môže spôsobiť, že príliš mnohí prichádzajúci budú zhromaždení v záchytných táboroch alebo v azylových strediskách.

Pojmu pohostinnosť je blízky pojem „kultúra prijatia“. Mnohí tí, čo hľadali útočisko, pri prechode cez Maďarsko do Rakúska a Nemecka stretli na staniciach veľa predovšetkým mladých ľudí z NGO a cirkví, ktorí prichádzajúcich srdečne vítali a poskytovali im symbolickú prvú starostlivosť.

V priebehu mesiacov, keď sa prival utečencov nekontrolovane a nekoordinovane presúval medzi európskymi krajinami, bola táto kultúra prijatia zatienená. „Vítanie“ odsunul bokom a zatienil koncept „presúvania“. Nenahraditeľný pojem kultúry prijatia bol ironicky kritizovaný a politicky znehodnotený v populistických vyjadreniach odporcov azylu. Najmä Angele Merkelovej vraj kultúra víťania vďačí za to, že sa tak veľa ľudí tlačí do Európy. Rakúsky minister zahraničných vecí Sebastian Kurz to v televízii vyjadril takto: „Väčšina ľudí zomrie preto, že sme otvorení a hovoríme: »Príďte, príďte, príďte.«“ (8. 3. 2016)

Avšak vtedajší spolkový prezident Heinz Fischer podrobil takýto ironizujúci postoj tvrdej kritike. Doslova povedal: „Čo prežijú a vytrpia utečenci na ceste z rozbombardovaných sýrskych miest cez nebezpečné medzistanice a rôzne cesty až po utečenecké alebo zberné tábory v strednej Európe, to pravdepodobne tí, čo údajnú kultúru víťania ironizujú a kritizujú, vôbec nevedia.“ (15. 2. 2016)

Pohostinnosť dnes polarizuje

Pohostinnosť voči hľadajúcim azyl, v jej rôznorodých variáciách, to zjavne nemá v Európe ľahké. Polarizuje mienku na rôznych úrovniach spoločnosti. Polarizuje:

...krajiny Európskej únie

Európska únia bola vytvorená ako projekt mieru a solidarity. Podstatným nástrojom pritom boli vzájomné medziodvetvové ekonomické vzťahy. Cieľom bolo spoločne zdolávať veľké výzvy vznikajúce v rámci svetového trhu, medzinárodnej politiky, rastúcej solidarity medzi krajinami v rozličných regiónoch. Na základe toho by sa zdalo, že Európa bude výzve tlaku mnohých hľadajúcich útočisko spoločne čeliť a zvládne ju. Človek si mohol myslieť, že kontinent s 506 miliónmi obyvateľov minimálne ukáže rovnakú schopnosť prijatia ako malý Jordán alebo Libanon. To sa však podnes nepodarilo. Nastala silná polarizácia: na jednej strane boli krajiny s dobrou vôľou (Švédsko, Nemecko, Rakúsko), ktoré boli ihneď ochotné prijímať a aj prijali veľa tých, čo hľadali útočisko, no tieto krajiny požadovali, aby aj ostatné krajiny poskytli primeranú pomoc. Hlavné motto nemeckej spolkovej kancelárky Angely Merkelovej bolo: „My to zvládneme.“ „My“, to znamená bohatá Európa. A týkalo sa to prirodzene európskych krajín spoločne.

Jej protipólom je dnes maďarský premiér Viktor Orbán a v jeho politickej línii vyšehradské krajiny Čechy, Slovensko a Poľsko. Z rôznych dôvodov odmietajú nielen európske pravidlá kvót. Orbán zdôrazňuje, že nechce vôbec nijakých utečencov, jedine zahraničných Maďarov (napríklad z Ukrajiny). V jednom televíznom rozhovore týkajúcom sa stretnutia ministerských predsedov balkánskej cesty na otázku reportéra, aké ciele sleduje na tomto stretnutí, odpovedal: „Ja som tu len pozorovateľ.“

...európskych biskupov (CCEE)

Polarizované sú aj cirkvi v Európe. Z toho vidno, že biskupi sú viac orientovaní na svoje národné (nacionalistické) vlády, než napríklad na pápeža Františka. Biskup zo Szegedu László Kiss-Rigó v tomto duchu v interview pre Washington Post potvrdil: „Úplne súhlasím s ministerským predsedom.“ Jeho vyjadrenia nechávajú odkaz, akoby pápež František nemal ani potuchy o skutočnej situácii.

Aj zhromaždenie biskupských konferencií Európy sa prejavuje ako nejednotné. Vtedajší predseda, ostrihomský kardinál Peter Erdő, nebol schopný zabezpečiť spoločné vyhlásenie Rady európskych biskupských konferencií (CCEE) v tejto veci. Kardinál Christoph Schönborn, sám člen tejto rady, sa jasne kriticky vyjadril, že mu chýba „spoločné slovo povzbudenia“, ako aj analýza

príčin „toho, čo je jednou veľkou európskou drámou“ – menovite problémov na Blízkom východe a v Afrike. Už v januári, počas tej istej tlačovej konferencie vo Vatikáne, dodal, že pohľad na susedné krajiny Rakúska mu robí starosti, avšak dúfa, že európska vzájomnosť bude mocnejšia ako nacionalistické rozdelenie.

...obyvateľstvo v jednotlivých európskych krajinách

V neposlednom rade polarizuje otázka utečencov aj obyvateľstvo v jednotlivých európskych krajinách. Podľa jedného dotazníka inštitútu SORA po volebnom dni v Rakúsku v septembri 2016 pociťovalo voči utečeneckej politike krajiny hnev 26 % respondentov a 17 % dôveru. Väčšina uprostred, teda 53 % respondentov, pociťuje starosť. Medzičasom podiel ľudí s nádejou slabo stúpol a tých, čo boli ustarostení, slabo poklesol; podiel nahnevaných ľudí zostáva v pomere rovnaký.

Vo vlastnom online-prieskume z roku 2016 sa nám podarilo osvetliť postoje a konanie preferované týmito tromi pocitovými tábormi.

Nahnevaní ľudia súhlasia s budovaním plotov, chcú Európu vybudovať ako pevnosť. Kritizujú, že prichádzajú len utečenci z ekonomických dôvodov a prinášajú kriminalitu, teror a choroby. Kresťanskému Západu hrozí podľa nich islamizácia. Táto politika sa podľa nahnevaných skončí katastrofou. Pred ňou treba krajinu uchrániť a utečencov si držať od tela. Niektorí z nich prejavujú v otvorených otázkach dotazníka alebo v spoločenských médiách nenávisť a sklon ku štvaniu. Ich reč sa stáva hrubou a násilníckou. Ubytovne horia, utečenci sú atakovaní. Viktor Orbán je politickým „symbolom“ týchto osôb.

Vzorom dôveryplných ľudí je Angela Merkelová. Jej základný postoj je cielený na angažovanie sa. Na programe je integrácia: teda naučiť ich reč, nájsť im bývanie, integrovať ich na trhu práce. Dôverujúci ľudia sa zhodujú s nemeckou kancelárkou v hlavnom motte: „My to zvládneme!“

Ustarostení ľudia, ktorých je väčšina, sú v mnohých otázkach bližšie k dôverujúcim než k nahnevaným. Ich dôvera je však slabá, sklon k hnevu v čiastočných otázkach je naporúdzí.

Úloha strachu s mnohými tvármi

Prečo však v tej istej situácii, zoči-voči tým istým obrazom a správam, niektorí majú sklon ku hnevu a iní k dôvere, a konečne zvýšni medzi týmito dvoma pólmi ku starostiam? Odpoveď ponúka prieskum: zohráva v tom rozhodujúcu úlohu potenciál strachu u jednotlivých osôb. Platí pravidlo: čím vyšší je potenciál k obavám u konkrétnej osoby alebo v istej kultúre, tým skôr sa hnev a odmietanie premení na extrémnu nenávisť, prenasledovanie a násilie.

Životný strach

Strach máme všetci, a to už od narodenia, tvrdí hlbinná psychologička Monika Renzová. Novorodenec, vyhnaný z raja materského lona, berie na seba pri pôrode prvotný strach: je to strach, či je vôbec možné po preťatí pupočnej šnúry prežiť. Na počiatku života ide o to, zvíťaziť nad chaosom strachu získaním pevnej pôdy dôvery. Väzba na postavy rodičov umožňuje zrodenie dôvery, ktorá je základom pre vieru a lásku. Deti, ktoré sa nenaučia dôverovať, žijú v neustálom postoji sebaobrany. Ich stratégiou je násilie, vytáčky a klamstvo – v politickom vydaní: teror, úsilie o neustále zvyšovanie bohatstva, korupcia. Vytlačenie strachu dôverou je celoživotný proces: tak sa každý človek môže stať veriacim a milujúcim.

V online prieskume boli viditeľné tieto životné strachy: strach z nehody, choroby alebo zo straty partnera. Životné strachy možno zaradiť ku strachom, ktoré sa podľa Marianny Gronemeyerovej prejavujú v hektickom živote s prehnanými očakávaniami v láske, práci aj zábave. Takýto životný projekt nazýva „žiť, akoby si mal poslednú príležitosť“. Ide o rýchly, preťažený život, ktorý plodí strach, že mu niečo unikne, a ktorý nie je solidárny.

Sociálne obavy

Ďalší balík strachov predstavujú sociálne obavy. Maďarský Tárki-institut ich nazýva „realistickými ohrozeniami (*realistic threats*)“. Takéto obavy existujú v Európe predovšetkým od finančnej krízy. Je to konkrétny strach pred poklesom spoločenského statusu, pred stratou pracovného miesta. Ak prichádzajúci utečenci dostanú azyl, zaplavia pracovný trh – to ešte zvyšuje tieto obavy. Niektorí sa obávajú, že určité ekonomiky zneužívajú utečencov proti vlastnej pracovnej sile a znižujú mzdy. Iní majú zasa strach, že v konkurencii s azylantmi hľadajúcimi si ubytovanie nenájdu dostupné bývanie.

Kultúrne obavy

Tretia skupina strachov, ako ich definuje Tárki-institut, je kultúrnej povahy (symbolické strachy). Je to strach z „prevahy cudzincov nad domácimi“, v súvislosti s tým francúzsky politológ Dominique Moïsi poukazuje na to, že svetová politika je dnes poznačená rozličnými pocitmi. Zhromaždil tieto heslá: „Indočína“ má „kultúru nádeje“; arabský svet je „regiónom ponižovania (*region of humiliation*)“; Amerika má (po 11. 9. 2001) „kultúru strachu“ (Frank Furedi).

Vývoj v Európe neprebíhal na Východe a Západe simultánne, no po zjednotení a neskôr prostredníctvom finančnej krízy sa v oboch častiach Európy presadila podobná kultúra.

Východná Európa mala za komunizmu „kultúru strachu“, potom po roku 1989 nastala na krátky čas kultúra nádeje, ktorú však finančná kríza v roku 2008 opäť premenila na „kultúru strachu“.

Západná Európa rozvíjala ihneď po roku 1945 – po hrôzach nacistickej diktatúry, holokauste a svetových vojnách – „kultúru nádeje“. Kľúčovými slovami boli: hospodársky zázrak, európske zjednotenie, 70 rokov mieru. V roku 2008 sa zjednocujúca Európa v dôsledku podnes neprekonanej finančnej krízy prepadla do „kultúry strachu“ s rôznorodými narastajúcimi sociálnymi obavami. Tie po roku 2015 v dôsledku mnohých prišielcov hľadajúcich útočisko a tiež v dôsledku šíriaceho sa terorizmu ešte zosilneli. To všetko robí z našich spoločností čoraz väčšími spoločnosťami strachu (Heinz Bude).

V neposlednom rade rozduchávajú strach u ľudí neslávne populistické hnutia so straníckymi záujmami nacionálnej – avšak globálne krátkozrakej – „politiky strachu“.

Pohostinnosť z prakticko-teologickej stránky

V našom prieskume nás prekvapilo, že 67 % ľudí, ktorí pociťujú hnev (medzi tými s dôverou je to len 11 %), zastáva názor: „Človek môže byť dobrým kresťanom, aj keď sa nestará o prichádzajúcich utečencov.“ Je to naozaj možné? Fundovanú a diferencovanú odpoveď môže priniesť stručná pastorálna teológia pohostinnosti.

Takúto teológiu pohostinnosti možno podložiť biblicky. Pravzorom pohostinnosti je praotec troch svetových náboženstiev – židovstva, kresťanstva a islamu – Abrahám. Boh ho urobil „putujúcim Aramejčanom“, aby zakúsil, čo to znamená byť v cudzej krajine Bohom chráneným hosťom – ako to vnímali dávnovekí ľudia. To isté zažil Izrael po vyštahovaní z otroctva v Egypte. Odvtedy Izrael z vďačnosti prijímal hostí a cudzincov pod svoju ochranu a odolával každému porušeniu hosťovského práva (pozri príbeh o Lotovej rodine v Sodome, Gn 19). Nespravodlivosť voči cudzincom, vdovám a sirotám kričala do neba.

Kľúčovú skúsenosť teológie pohostinnosti predstavuje nádherná Rublovova ikona zobrazujúca hostinu, ktorú Abrahám ponúkol trom cudzincom. Náhle sa ich vzájomný vzťah mení: hostia sa stávajú darcami, hosťiteľmi, a zanechávajú Abrahámovi prislúbenie, ktoré z neho nečakane robí praotca nespočetného národa. V tomto príbehu je úplne zrejmé, že v cudzincovi sa možno stretnúť so samotným s Bohom a že prichádzajúci cudzinec sa môže stať darom, obohatením.

Rovnakú líniu sleduje aj Ježiš. On sám sa rád stáva tým, kto nemá, „kam by hlavou zložil“, a často sa rád dáva pohostiť. A sú to opäť hosťitelia, ktorí sú vďaka jeho prítomnosti, múdrosti a uzdravujúcej sile bohato obdarovaní. Veľmi pôsobivá je i Ježišova reč o poslednom súde. V nej sa Ježiš ako zmŕtvych-

vstálý Kristus stotožňuje s cudzincami a bezdomovcami: „Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili“ a „čokoľvek ste neurobili jednému z týchto najmenších, ani mne ste to neurobili“ (Mt 25,40.45).

Toto pravidlo platí dnes pre všetkých ľudí. Je to spôsob, akým môže byť prostredníctvom konkrétnej lásky, cez skutky milosrdenstva, zachránený aj ateista. Pritom exegéti váhajú, či je toto zovšeobecnenie odborne podložené. Či predsa len ohraničenie lásky k blížnemu na brata vo viere, vytvorené v neskorom judaizme, nemalo slúžiť na zachovanie čistoty národa.

Avšak už raná Cirkev zovšeobecňovala reč o poslednom súde. Jej obsah sa týkal všetkých ľudí. Zároveň mladá Cirkev často vychádzala von, mimo vlastných hraníc. Pohostinnosť sa nielen pestovala (Rim 12,13; Hebr 13,2), ale tiež inštitucionalizovala. Chryzostomos hovorí, že v Antiochii sa denne starali o viac ako 3 000 cudzincov, vdov a sirôt. Bazil dal zriadiť za hradbami celé „mesto milosrdenstva“. V stredoveku mali kláštory i klerici hospice pre hostí, cudzincov a chorých. Z nich vznikol neskôr európsky systém zdravotnej a sociálnej starostlivosti.

Korunným svedkom kresťanskej praxe pohostinnosti je zakladateľ rehole sv. Benedikt. Hneď na začiatku kapitoly o pohostinnosti svojej reguly od kláštorov požaduje: „Všetci cudzinci, ktorí prichádzajú, majú byť prijatí ako Kristus; lebo On povie: »Bol som cudzí a neprijali ste ma.«“ (53, 1)

Tomuto postoj, vychádzajúcemu z 25. kapitoly Evanjelia podľa Matúša, je Cirkev podnes verná. V dokumente o migrantoch s názvom *Erga migrantes caritas Christi* z roku 2004 stojí: „Cirkev vždy videla v migrantoch obraz Krista, ktorý povedal: »Bol som počestný a pritulili ste ma.« (Mt 25,35) Ich životné osudy sú samy osebe výzvou pre vieru a lásku veriacich, ktorých povzbudzujú k uzdravovaniu zla pochádzajúceho z migrácií a k objavovaniu Božieho plánu, ktorý sa cez ne uskutočňuje aj vtedy, keď ich zapríčinili evidentné nespravodlivosti.“ (12)

Cirkevná prax pohostinnosti dnes

Prichádzajúci, ktorí hľadajú útočisko, sú pre naše európske spoločenstvá a kresťanské cirkvi v rámci nich veľkou výzvou. Možno ich vnímať, ako zdôrazňuje teologička Regina Polaková, ako „znamenania čias“. Lebo v týchto hľadajúcich sám Boh apeluje na Cirkev. Cirkev pritom môže rozvíjať veľkú fantáziu a aktivitu. V online prieskume sa tiež mnohí vyjadrili, že výzvy prichádzajúce prostredníctvom utečencov môžu „prebudiť“ naše malomeštiacke sýte a unavené kresťanské spoločenstvá. Môžu tiež postaviť nové mosty medzi prestarnutými cirkevnými spoločenstvami a mladými ľuďmi, ktorí sú pripravení vziať na seba riziko kultúry pohostinnosti a prijatia.

Aktivita cirkví v hostiteľských krajinách môže vyzeráť rôzne. Kľúčové slová sú: politika, vzdelanie, stretnutie.

Politika: Politicky sa môžu Cirkvi postaviť proti šíreniu populisticko-nacionalistickej „politiky strachu“ a posilniť trvalejšiu „politiku dôvery“. Kľúčové slová sú: prímerie, nijaké dodávky zbraní, Marshallov plán pre Sýriu a iné vojnové oblasti, podpora globálneho Marschallovho plánu (Al Gore, Rademacher, Riegler), ako aj miléniové ciele OSN.

Vzdelanie: Cirkev má veľké skúsenosti so vzdelávaním v hostiteľských krajinách. K tomu patrí formovanie osobnosti, politické vzdelávanie a me-dzináboženské vzdelávanie. Je potešujúce, že na mnohých univerzitách boli v spolupráci s teologickými fakultami zriadené katedry pre islamskú teológiu. Islam sa musí z vlastnej vnútornej sily naučiť, že spojenie násilia a Alaha do Božieho tajomstva vedie naše mocenské fantázie tam, kde to neprináša dôveru v Boha, ale skôr nedôveru. Samotný islam musí dosiahnuť to, aby sa vzdal islamskej vojny proti islamu. To je možné iba vtedy, keď sú „Cirkev“ a štát oddelené, k čomu môže prispieť solídna exegéza Koránu.

Stretnutia: Tretím nástrojom sú stretnutia a slávnosti. Tu má Cirkev vďaka svojej komunitnej podobe k dispozícii silné spoločenské zdroje, ktoré môžu byť vhodne použité v mnohých projektoch. Vďaka svojej skúsenosti diakonie sa mnohé cirkevné zariadenie (predovšetkým rehoľné a farské spoločenstvá) podieľajú na pevnejšej a trvalejšej integrácii (jazykové kurzy, poskytovanie ubytovania a zamestnania).

Uzdravenie zo strachu: Úlohou Cirkvi však sú konkrétne projekty na integráciu. Jej príspevkom k solidárnejšej kultúre pohostinnosti nie je len morálny apel. Ten totiž nevedie k posilneniu angažovanosti z presvedčenia a udržaniu kultúry prijatia voči jej populistickému potupovaniu. Hlavná úloha Cirkvi spočíva skôr v uzdravení od strachu, ktorý striehne pri koreni duše každého jedného človeka a bráni nám v tom, aby sme sa stávali čoraz viac milujúcimi a pohostinnými ľuďmi. V posvätnom priestore Cirkvi si možno vypestovať a rozmnožiť hlbokú dôveru (v Boha), ktorá je základom milujúcej solidarity – teda aj pohostinnosti: predovšetkým vďaka uzdraveniu zo zranenia smrťou prostredníctvom nezlomnej nádeje na zmŕtvychvstanie, v ktorej sme pozvaní na nebeskú hostinu. Tam bude Boh posledným hostiteľom pre nás všetkých, ktorí sme spoločne hosťami na tejto zemi (Ž 119,19).

Spoločná synoda biskupstiev Nemeckej spolkovej republiky, ktorá sa konala vo Würzburgu v roku 1975, to vyjadrila v dokumente *Naša nádej* takto: „Nádej na zmŕtvychvstanie, viera v prelomenie okov smrti, nás oslobodzuje pre život protirečiaci čistému sebazachovaniu, ktorého pravdou je smrť. Táto nádej nás robí spôsobilými byť tu pre druhých, zmeniť život druhých cez solidárne a zástupné utrpenie. V tom robíme našu nádej konkrétnou a živou, a seba samých zažívame a komunikujeme ako veľkonočných ľudí. »My vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti.« (Jn 3,14)“

Takáto cirkevná prax pohostinnosti nie je nerealistická a nemá ružové okuliare. Platí to aj pre politiku, ktorú robia politici žijúci a konajúci podľa evanjelia. Evanjelium im ponúka vizionársku perspektívu. Cesta k cieľu, ktorá sa z nej odvíja, spočíva vo viac alebo menej veľkých krokoch. Na ceste je dobré rešpektovať aj prekážky. Treba robiť aj kompromisy. Pri tom je užitočná tzv. „etika dynamických kompromisov“. Jej pravidlá sú formulované ako vety v prvej osobe: „Nikto neuskutočňuje čistý ideál. Ja mám právo na »ušpinené šaty«. Ak budem môcť zlepšiť veci, ako fungujú dnes, som povinný to urobiť.“ Veriaci kresťan má byť presvedčivo vedený mottom, že vždy sa dá urobiť viac, ako vo svojej bojazlivosti pokladáme za možné.

emer. O. Univ.-Prof. DDr. Paul Maria Zuhlemer
Katholisch-Theologische Fakultät - Universität Wien
e-mail: paul.zulehner@univie.ac.at

Z nemčiny preložila Mgr. Ing. Mária Spišiaková, PhD.